

Samen werken aan een boerenland vol leven

Introductie Land van Ons

31 maart 2022, Wassenaar

**Land
van
Ons**

- **Ontwikkeling formule 2019**
- **Start 2020**

Samen werken aan een boerenland vol leven

Indeling

- <https://landvanons.nl/biodiversiteit/>
- Motivatie
- Land van Ons: wat en hoe?
- Percelen en gebruik
- Handelskwekerij Griffioen

Samen werken aan een boerenland vol leven

Motivatie voor dit initiatief

Strokenteel Holtesch Beeld: Gerrit Jan Kamphuis

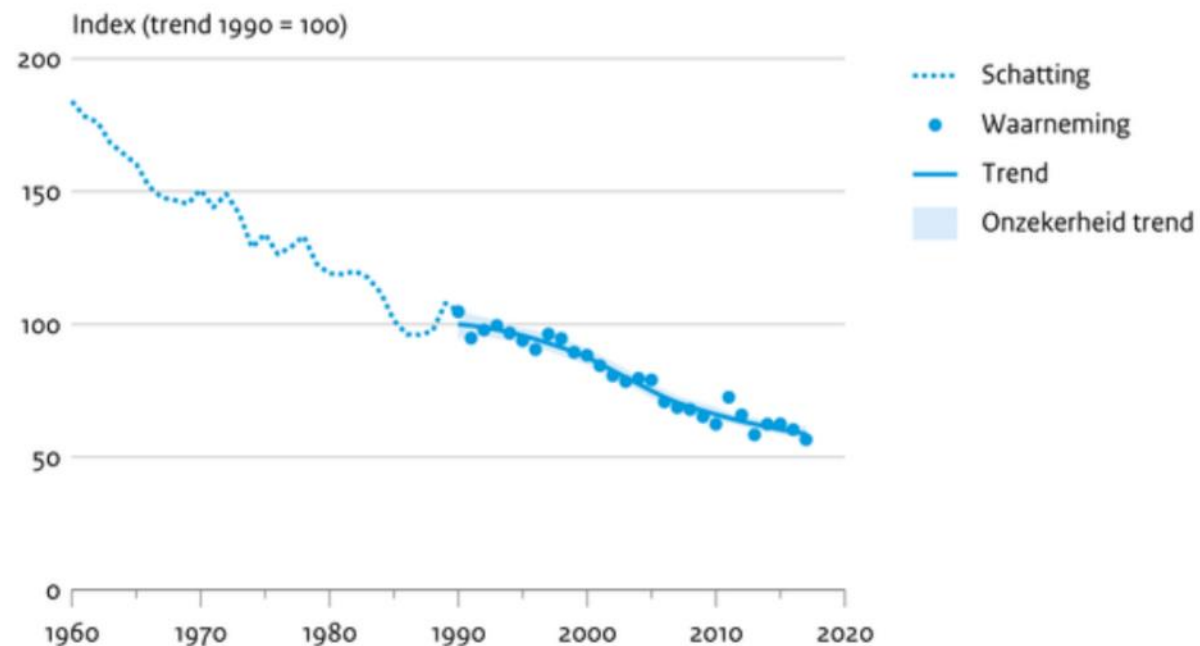
Samen werken aan een boerenland vol leven

**Land
van
Ons**

Biodiversiteit

- 100 miljoen soorten leven
- 1% met blote oog zichtbaar
- Van 10% kennen we de functie
- Duizenden netwerken van samenhangende organismen
- Netwerk = ecosysteem

Boerenlandvogels in Nederland

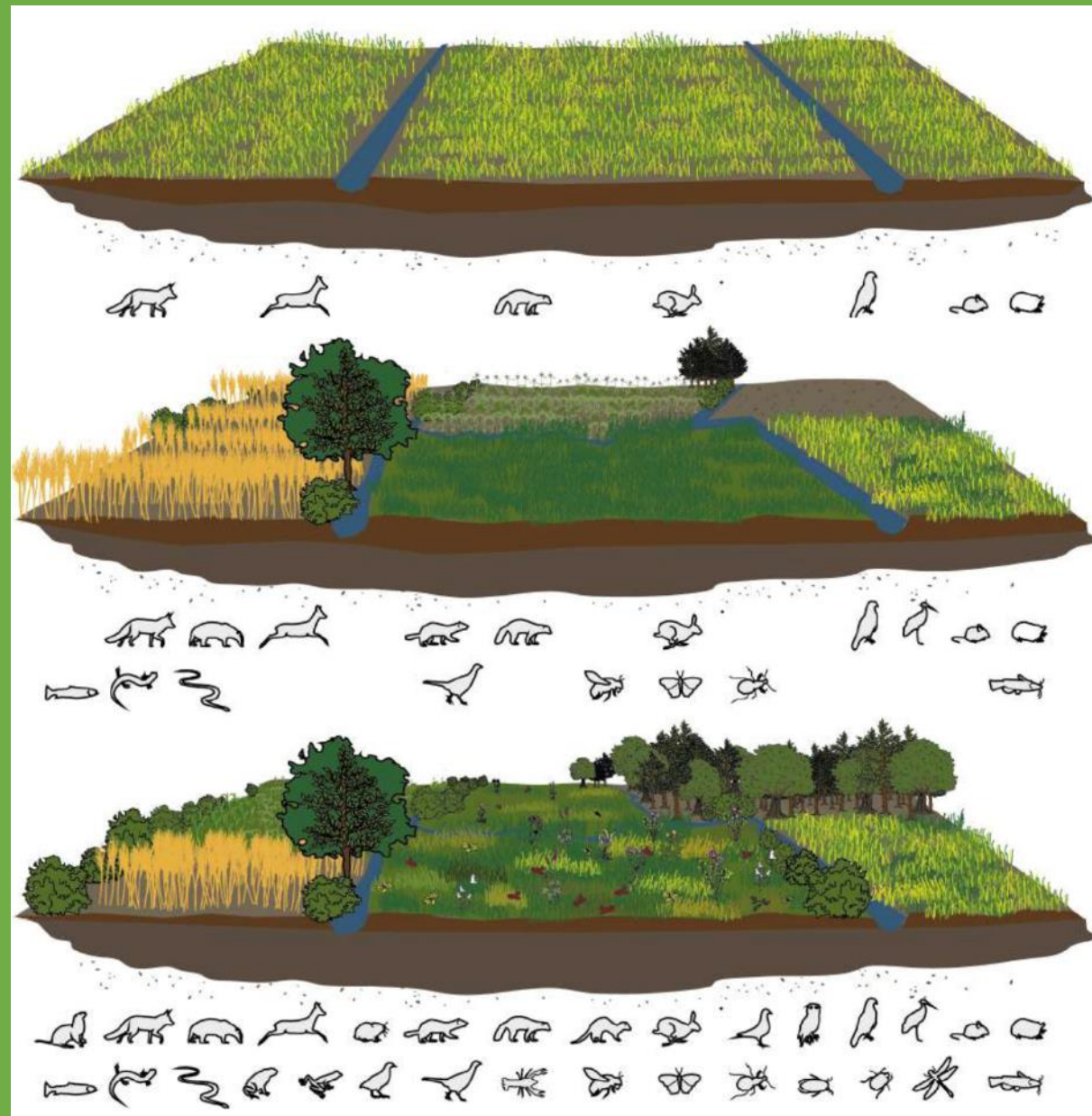

Bron: NEM (Sovon, CBS)

CBS/sep18
www.clo.nl/nl147910

Effect van rationalisatie

- Landbouw fungeerde vroeger als overgangsgebied naar natuurgronden
- Die buffer is verdwenen
- Gevolg: soortenrijkdom in natuurgebieden verdwijnt door o.a. versnippering, verzuring

Samen werken aan een boerenland vol leven

Landbouw problemen

- Ratrace om méér
- Gebruik van grotere machines
- Inzaaien van monocultures
- Verlagen van de grondwaterstand
- Gebruik gifstoffen
- Bemesting
- Kennis is verplaatst van boer naar adviseur

*“Nijmeegse hoogleraar
noemt akkers in
Achterhoek
Zombiegrond.”*

Politieke problemen

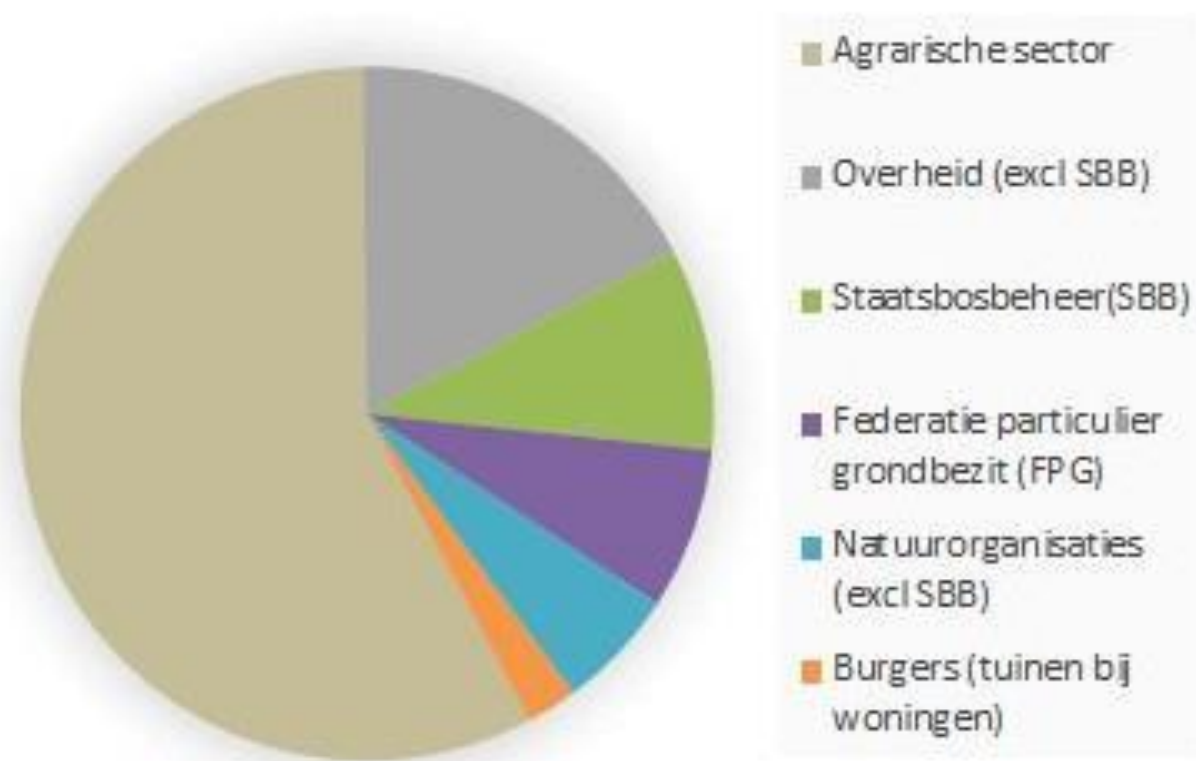
- Politieke structuur met 4-jarige cyclus maakt lange termijnvisie ingewikkeld
- Laatste kabinetten zijn meer van incidentbestrijding dan van lange termijnkeuzes
- Gelaagdheid van de overheid met de vele (deel)belangen en versnippering daadwerkelijke stappen
- De overheid zit vast in Europese en mondiale regelgeving

“Op de top 2 van de grootste mondiale problemen: klimaat en biodiversiteit wordt niet of nauwelijks voortgang geboekt.”

Grondeigendom

- 2/3 deel van Nederland bestaat uit landbouwgrond
- Tenminste 80% van ons land is in bezit van partijen, die sturen op financieel rendement van hun eigendom
- Zelfs natuurorganisaties doen dit (vaak uit puur geldgebrek)

Wie zijn bepalend voor onze biodiversiteit?

Conclusie

- Enkele tienduizenden mensen beslissen over onze biodiversiteit
- Als we dat willen veranderen zullen we met elkaar de grond moeten kopen
- We zouden dat probleemloos met z'n allen kunnen betalen

Samen werken aan een boerenland vol leven

Over Land van Ons

Strokenteel Holtesch Beeld: Gerrit Jan Kamphuis

Samen werken aan een boerenland vol leven

**Land
van
Ons**

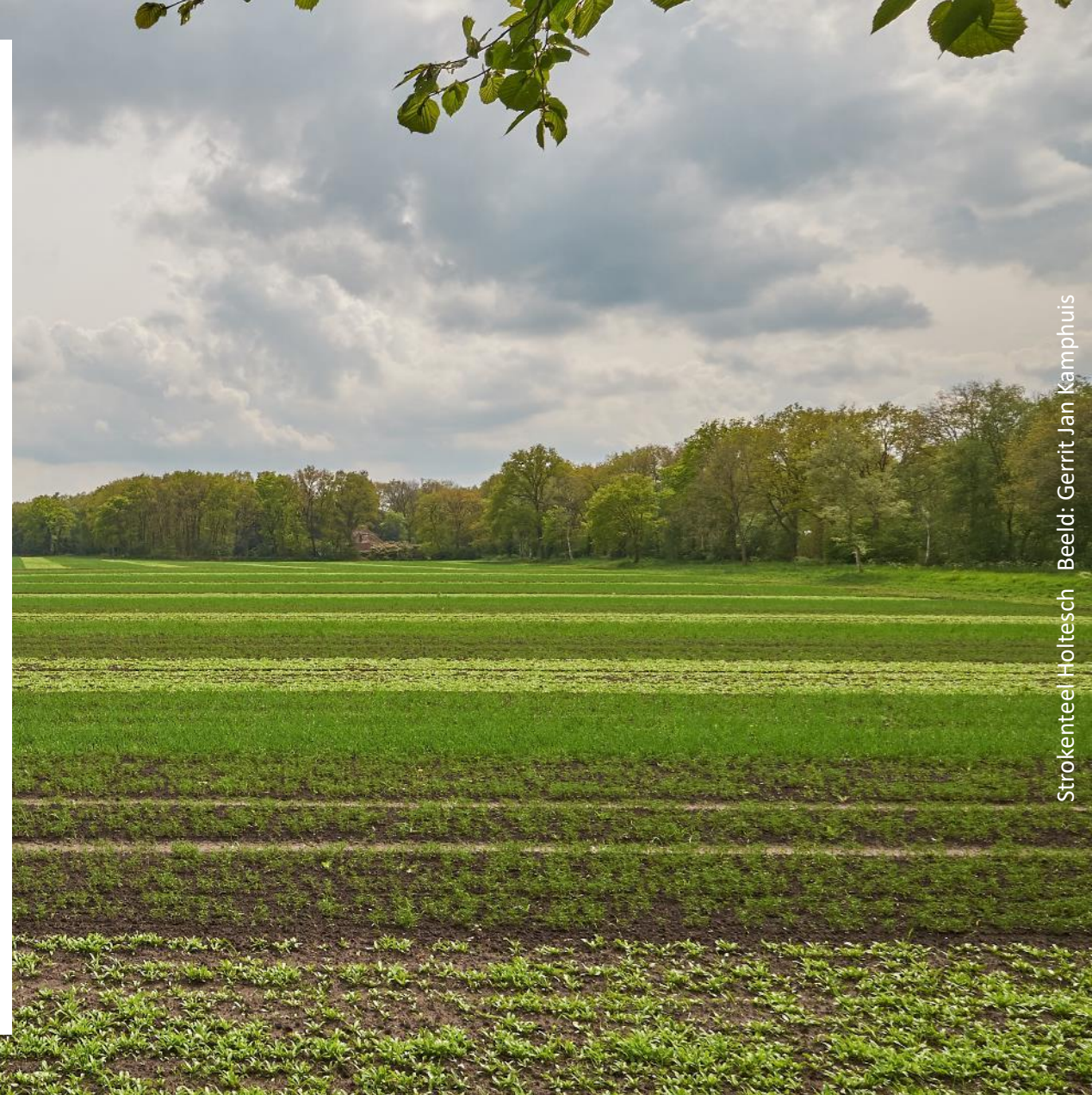
Organisatie & doel

- Snelgroeiend burgerinitiatief & coöperatie: Nu ruim 18.000 deelnemers
- We kopen in hele land agrarische percelen
- Doel: herstel en waarborg biodiversiteit
- 2020: 54 ha (5 locaties)
- 2021: 100 ha (6 locaties)
- Bij start 2026: 1000 ha in eigendom
- 5 Koppig bestuur; 250 andere vrijwilligers actief
- Natuur inclusieve randvoorwaarden
- Ecologie boven economie
- Lange termijnvisie: Een nieuw ecologisch netwerk van 300.000 ha boerenland

Samen werken aan een boerenland vol leven

Waar stoppen we mee

- Chemische gewasbescherming
- Chemische verdelging van planten
- Injecteren van drijfmest
- Gebruik van kunstmest
- Gebruik van monoculturen raaigras
- Intensief maaibeleid

Wat doen we wel

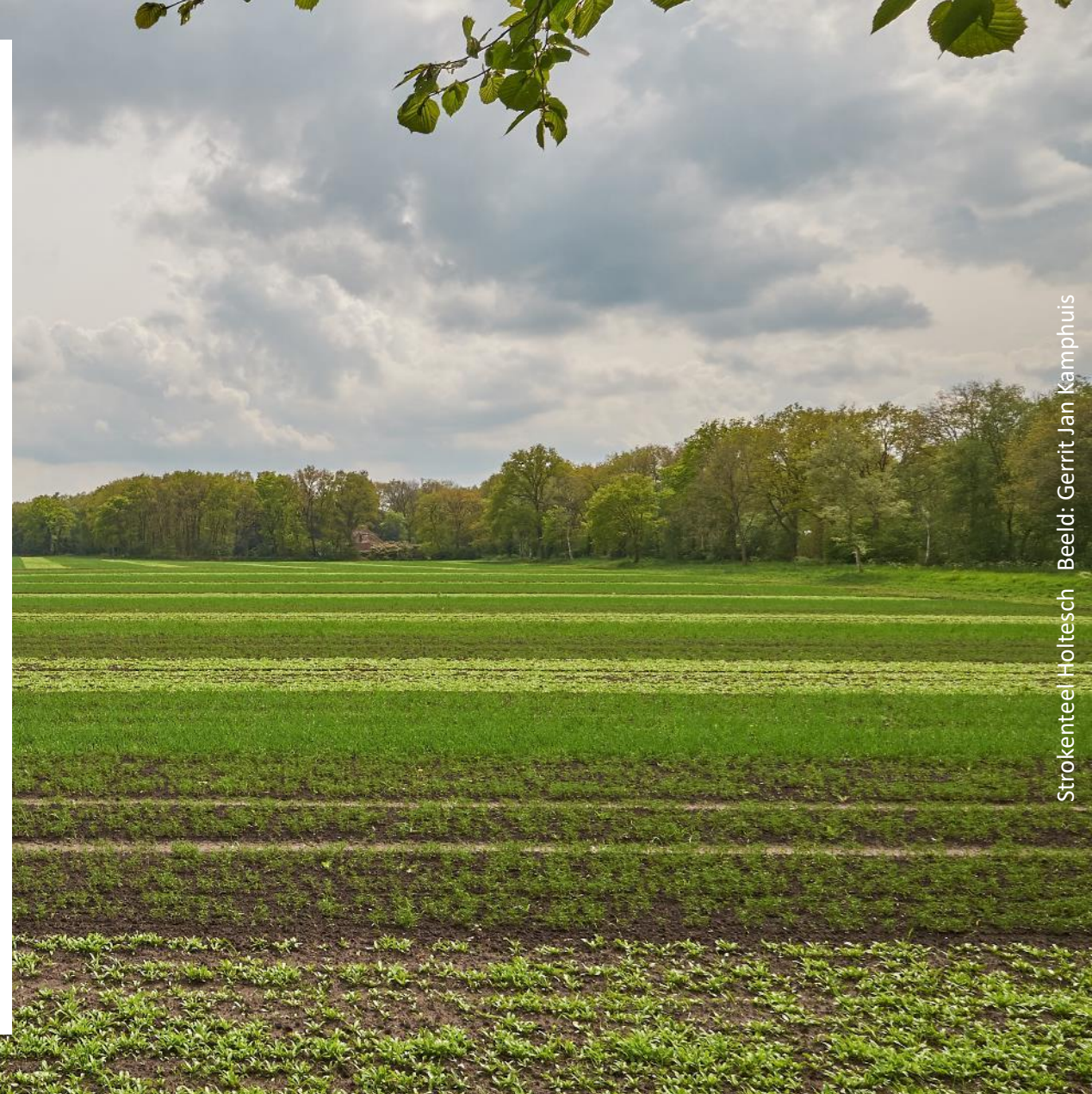
- Herstel van hagen, singels en houtwallen
- Plantaardige en dierlijke mest aangepast aan de behoefte
- Realiseren van verschillende temperaturen bij het maaiveld
- Bewuste verrommeling
- Voorkomen van verdichting van de grond, wisselteelt
- Herstel van mineralenhuishouding en zuurgraad van de bodem
- Periodes van rust

Strokenteel Holtesch Beeld: Gerrit Jan Kamphuis

Andere teelten kan helpen

- 5 grootste gewassen in Nederland niet echt interessant voor biodiversiteit
- Kijken naar dubbeldoel:
 - Gras kruidenrijker maken
 - Nieuwe gewassen introduceren
 - In bestaande teelt mee-zaaien van kruiden
- Boekweit: 10 producten
- Andere voorbeelden: lupine, koolzaad, veldboon, huttentut,
- Honderden gewassen die we nu niet telen

Strookenteel Holtesch Beeld: Gerrit Jan Kamphuis

Formule

- Laagdrempelig: 10 + 20 euro per jaar
- Inzet wordt vertaald in m2's eigendom
- Na 2 jaar kan je weer uitstappen
- We beloven geen financieel rendement
- Veel of weinig: iedereen 1 stem
- Deelnemers zijn met elkaar eigenaar van de coöperatie
- Geen betaalde krachten: we draaien op talent van onze deelnemers

Mijn Grond

11 m²

grond in jouw beheer

Ontvangen in 2019 1.0 m² (€ 5,00)

Ontvangen in 2020 10 m²

Nu grond aanschaffen

Inkomstenbelasting Box 3

Je kunt onderstaande gegevens gebruiken voor jouw inkomstenbelasting

IB 2020

Peildatum: 01-01-2020

Jouw inbreng

€ 5,00

Aandeel in coöperatie

-

Opgeven in Box 3

nihil

IB 2021

Peildatum: 01-01-2021

Jouw inbreng

Aandeel in coöperatie

Opgeven in Box 3

📁 Cadeaus

Ontvang grond door onderstaande link te delen:

<https://mijn.landvanons.nl/gifts/new?code=ikmmmvcz>

Kopieer

Voor de boeren

- Kapitaallast grond bij LVO
- Lagere pachtprijs
- Herstructurering tlv LvO
- Streven naar korte keten: hogere prijs voor boer
- Experimenten met andere gewassen
- Investering in eindproducten met meerwaarde

Boer Rick Arjuna perceel Lettele Beeld: Fotografiënne

Samen werken aan een boerenland vol leven

Aanpak bij een perceel

1. Selectie van percelen
2. Onderhandeling
3. Voorleggen aan leden *(waarom dit perceel, investeringslast, wat zijn de plannen)*
4. Na aankoop: kwartiermaker
5. Installatie perceelgroep

Percelen en gebruik

Strokenteel Holtesch Beeld: Gerrit Jan Kamphuis

Samen werken aan een boerenland vol leven

**Land
van
Ons**

Drenthe: Hooghalen

- Andere gewasteelt in stroken, landschapsherstel
- 8,4 ha
- Boer Kees Sijbenga
- Boekweit telen en verkopen 2020
- Huttentut, lupine, baktarwe 2021
- SKAL aanvraag
- Aangekocht in 2020

Strokteelt Holtesch Beeld: Gert Jan Kamphuis

Friesland: Triemen en Zwagermieden

- Plas-dras vogelweidegebied met beweiding
- 4,1 + 16,4 ha
- Dexterkoeien
- Boer Hoeve Hoogland
- Aangekocht in 2020/2021

Dexter koeien op Triemen - Beeld: Alex Wiersma

Zuid-Holland: Oud Ade

- Onderzoeksproject veenweide
- 33 ha
- Samenwerking met Universiteit Leiden en Holland Rijnland
- Boer: Jan van der Poel
- Langjarig onderzoek naar nieuwe teelten in de veenweiden
- Aangekocht in 2020

Luchtfoto Oude Ade bij aankoop. Beeld: Groen Brothers

Groningen: Onner Es

- Wens voor mozaïeklandschap
- 26 ha
- Nabij Groningen en Assen
- Boer: Berend Steenbergen
- Aangekocht in 2021

Overijssel: Lettele

- Meer ruimte voor koeien en landschapsherstel
- 4 ha
- Boer Rick en Arjuna Huis in 't Veld
- Aanplant voedselhagen
- Aangekocht in 2020

Plantdag Lettele januari 2021. Beeld: Jan Marschvert

Noord-Holland: Noordbeemster

- Weide voor wintervoer
biodynamische boer
- 8,2 ha
- Kringlooplandbouw
- Boer: Tim Zijp
- Aangekocht in 2021

Gelderland: Millingen

- Uitkoop van op termijn stoppende reguliere melkveehouder
- Nu 25 ha (1/3 grondpositie) die wordt overgenomen + een woning
- Start voor jonge boer
- Medegebruik opstallen en materieel
- Stapsgewijze samenwerking
- Overdracht eind 2021

Gelderland: Empe, Brummen

- 28 ha gras- en akkerland
- Samenwerking met biologisch bedrijf de Nieuwenburgt (Spankeren)
- Overdracht eind 2021
- Landschapsherstel. Maisteelt wordt vervangen door andere gewassen

In voorbereiding voor 2022

Nieuwe percelen in:

- Brabant (westelijk deel)
- Limburg (zuidelijk)
- Zeeland
- Utrecht
- Overijssel (noordelijk)

Zeewolde

- Discussie over vestiging Hyperscaledatacenters
- 160 ha
- Wij willen hier projecten voor natuur-inclusieve landbouw
- Politiek gevoelig onderwerp

Lutkemeerpolder

- Amsterdam
- 56 ha
- Voedselpark Amsterdam
- Medewerking gemeente noodzakelijk

Samen werken aan een boerenland vol leven

Samen werken aan een boerenland vol leven

Wassenaar

Handelskwekerij Griffioen

**Land
van
Ons**

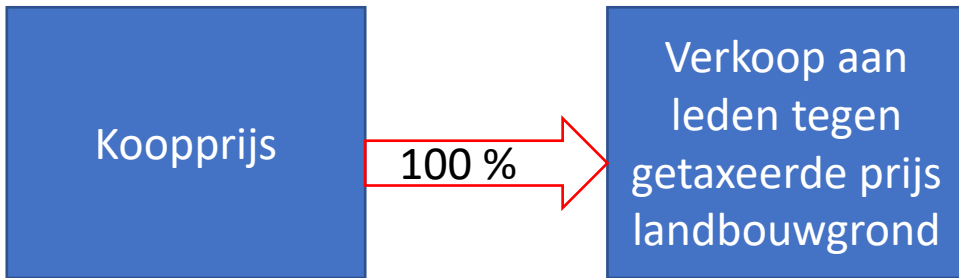
Kwekerij

- Wassenaar
- 6.5 ha
- Nu bloembollen en potplanten
- Akkoord gemeenteraad op 9000 m³ bebouwing op een perceel van max. 1.6 ha

Aankoop Griffioen is afwijkend

Standaard

Griffioen

Optie 1

- Geen woningen
- LvO koopt geheel (grond + opstallen)
- Aanwonenden betalen mee om te voorkomen dat er wordt gebouwd
- In de vorm van een aftrekbare donatie
- Terrein volledig beschikbaar voor natuur-inclusieve landbouw:
 - Groente
 - Fruit
 - Kleinschalige graanakker
 - Wellicht (uit cultuurhistorisch perspectief) stuk met biologische bollenteelt

Optie 2

- Volume donaties onvoldoende
- Noodzaak tot bouwen van aantal wooneenheden
- Er is een ontwikkelaar bereid het ontbrekende bedrag op tafel te leggen in ruil voor het bouwblok
- 3-4 bouwpercelen van 1000-1200 m²
- LvO koopt dan uitsluitendde landbouwgrond + woning
- Ontwikkelaar koopt bouwperceel en ontwikkelt daar samen met de buurt

Optie 1 overlopend naar 2

- Vanwege de haast (Griffioen wil snel duidelijkheid) starten met optie 1
- Ontwikkelmogelijkheid beperkt aantal woningen, blijft bestaan
- Tijd nemen om te bezien of en wanneer dat gewenst is
- Is mogelijkheid om donatie deels terug te krijgen via tegoed in m2's
- Die weer kunnen worden terug verkocht aan de coöperatie
- Externe ontwikkelaar kan eerst buiten beeld blijven
- Proces blijft nu simpel

Gekozen voor Optie 1

- Geen woningen
- LvO koopt geheel (grond + opstallen)
- Aanwonenden betalen mee
- Nog wel tekort.....(gemeente, provincie?)
- Terrein volledig beschikbaar voor natuur-inclusieve landbouw:
 - Groente
 - Fruit
 - Kleinschalige graanakker
 - Wellicht (uit cultuurhistorisch perspectief) stuk met biologische bollenteelt
 - Landschapselementen
 - Aandacht voor waterlopen en oevers

Samen werken aan een boerenland vol leven

Vragen en discussie

Handelskwekerij Griffioen

**Land
van
Ons**